

nationale Værker paa de store Hovedsprog, saa jeg synes, den Slags Bevillinger maa kaldes ganske overflødige.

Gaar vi videre til Musik og Kunst, indser jeg — og vist mange med mig — ikke, hvorfor Odense Musikforening skal have Tilskud, eller hvorfor i det hele taget forskellige Korsammenslutninger skal foretrækkes, medens andre Steder i Landet, som kunde have lige saa god Berettigelse dertil, skydes til Side. Atter her staar vi overfor, at Staten maa vælge, om den vil fortsætte og inddrage alt og alle under sin Vældighed, eller om den vil tage Skeen i en anden Haand og sige: Denne Opgave er i Virkeligheden ikke vor; det ligger udenfor vor Kompetence at gennemføre den konsekvent, det bliver alligevel Halvhed og Fuseri, lad os derfor hellere lade være.

Eller for at tage et nærliggende Emne: Der er opført en Bevilling til Udarbejdelse af et Værk om Rigsdagsmænd. Naar vore Forgængere skal portrætteres, og nogle sætter Pris derpaa, kan jeg ikke se rettere end, at det maa være de interesserede Kredses Opgave, men man kan ikke paastaa, at det er noget, som Skatteyderne absolut skal være med til at betale.

Da der før var Diskussion om Journalisternes Rejseunderstøttelser, blev der sagt, at naar man vilde skære dem bort, maatte man være konsekvent og gennemføre det overfor Rejseunderstøttelser af enhver Art. Selv med Fare for at rejse Vrede imod mig blandt Danmarks udmærkede Lærerstand vil jeg gerne være konsekvent her og foreslaa, at ogsaa Lærernes Rejseunderstøttelser skal stryges. Jeg kan, for at undgaa enhver Mistanke for, at jeg her fører Klassepolitik, tilføje, at naar Kirkeministeriets Sager kommer til Behandling her, vil jeg gerne se, at der ogsaa foretages noget lignende med Hensyn til Præsternes Rejseunderstøttelser. Dersom Danmarks 10 000—12 000 Lærere, eller hvor mange det nu er, slog sig sammen og gennem et aarligt Kontingent paa f. Eks. 1 Krone samlede en Rejse- og Stipendiefond, vilde den være i Stand til at yde Stipendier vel omtrent i lignende Udstrækning, hvori de nu bliver uddelt, og det vilde i Virkeligheden være et sundt Selvhjælpsprincip, et Princip, som det forekommer mig vi bør indføre i langt højere Grad i Stats- og Samfundshusholdningen, end man i lange Tider, i alt Fald i det sidste Slægtled, har haft Øjet aabent for. Det vilde ikke være nogen uoverkommelig Opgave, den vilde meget vel lade sig løse, og det vilde være langt sundere, at det

var Standen selv, der tilvejebragte Midlerne og fordelte dem.

Jeg er overbevist om, at det vilde være heldigt, om Staten begyndte at tage fat paa den Maade overfor disse forskellige, i og for sig maaske ikke store, Beløb, men som er Udslag af en Tendens, nemlig den Tendens, at Staten skal være den, som hjælper Folk til næsten alt, hvad man kan ønske sig ogsaa af Kulturudvikling. Dersom denne Tendens ikke ændres, vil det i hvert Fald ikke virke til at styrke Evnen og Villien til at blive et fribaarent Folk, ogsaa aandeligt og kulturelt.

Det samme gælder med Hensyn til Kunstnernes Rejsestipendier. Naar der opføres Bevilling til, at Kunstnere for Statens Regning skal kunne skaffe sig Gipsmodeller og lignende, forekommer det mig, at man ogsaa dær er kommet meget for langt ud.

I det hele taget er det et Spørgsmaal, om ikke adskillige af de Opgaver, som Staten i større Stil har paataget sig paa Undervisningsministeriets Omraade, var modne til at begynde at afvikles. Jeg tænker f. Eks. paa en saa stor Institution som Statsseminarierne. De har utvivlsomt gjort deres Nytte, men Spørgsmaalet er, om ikke hele den Gren af Undervisningen, som hedder Uddannelsen af vore Folkeskolelærere, nu kan besørges paa fuldt betryggende Maade ved private Seminarier. Det blev udtalt af den foregaaende Undervisningsminister, at vi havde alt for mange Seminarier i Forhold til det Antal Lærere, vi behøver, og da den nuværende Undervisningsminister i sin Tid har paavist, at Uddannelsen af en Seminarist paa et Statsseminarium koster Staten 4 000 Kr. og paa et Privatseminarium 1 300 Kr., og da det i det hele taget er godtgjort, at Driften af Privatseminarier er langt billigere end af Statsseminarier, er det et Spørgsmaal, om det ikke for det første er unødvendigt, at denne store Institution vedblivende opretholdes i den Udstrækning, og om det ikke var paa Tide, at man begyndte en Afvikling her, baade for at indskrænke Statens Opgaver og for at lade Folket selv gennem fri aandelig Udvikling og Initiativ gøre en stigende Indsats for selv at bære sit kulturelle Liv, hvortil kommer, at det ogsaa finansielt vilde være fordelagtigt. Derfor vil jeg henstille til den højtærede Undervisningsminister at overveje, dersom han vedblivende faar Lov til at arbejde med disse Sager, om det ikke var paa Tide at begynde paa en Udvikling i denne Retning.

Den højtærede Undervisningsminister